

Nederlands
Jeugdinstituut

Eerstelijnsjeugdhulp

Dr. Wim Gorissen,
Directeur Effectiviteit & Vakmanschap

Opbouw inleiding

- › De jeugdwet en het jeugdveld
- › Samenwerking in de eerstelijnsjeugdhulp
- › Samen lerend doen wat werkt

De Jeugdwet

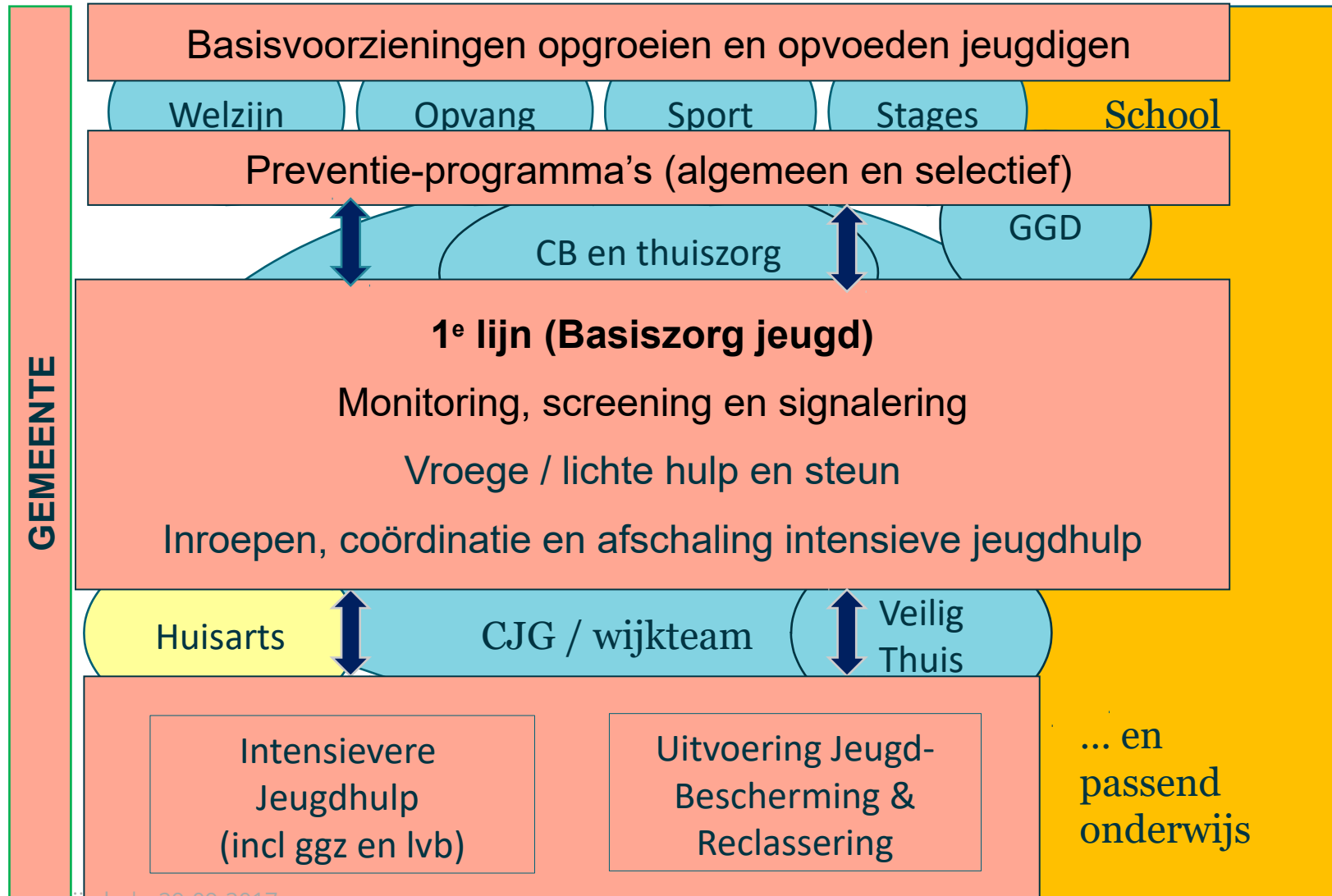
Per 1 januari 2015 naar de gemeenten:

- › Jeugd- en opvoedhulp (provincies en gemeenten)
- › Jeugdbescherming en jeugdreclassering (provincies)
- › Jeugd-ggz (ZVW en klein deel AWBZ)
- › Jeugd-lvb (AWBZ; deel ook naar WLZ)

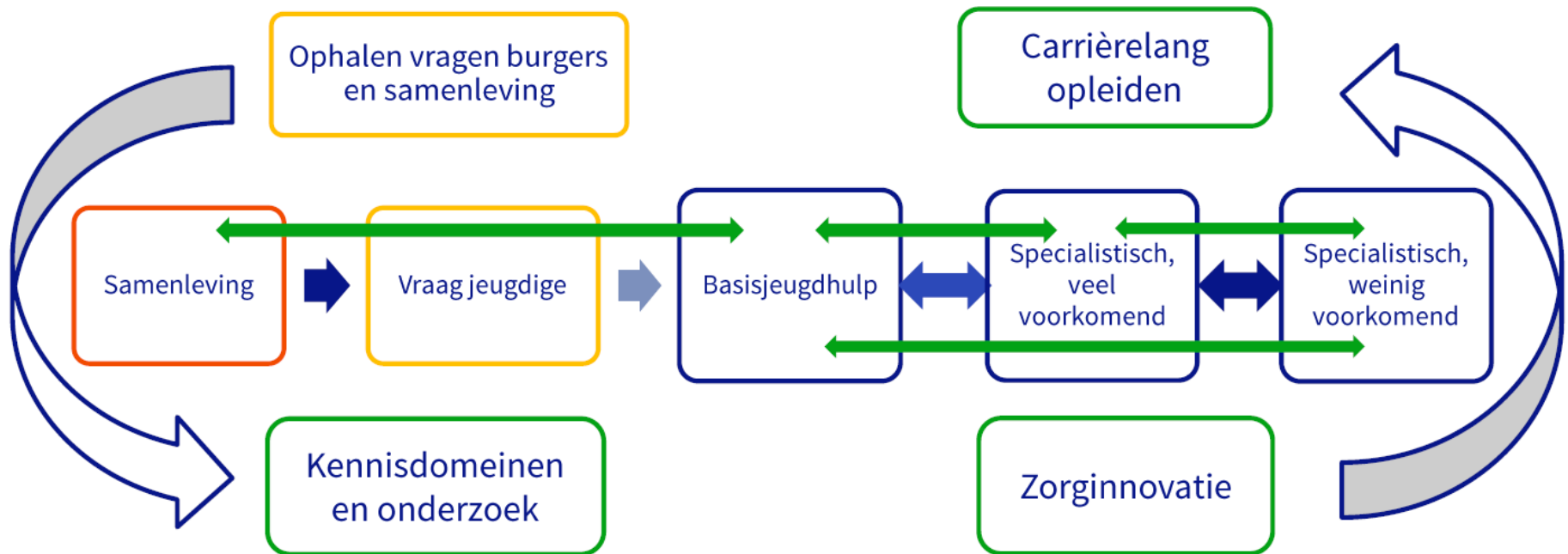
De transformatiedoelen

- › Meer preventie, eigen verantwoordelijkheid, benutten van 'eigen kracht' en het sociale netwerk van kinderen en hun ouders.
- › Kinderen en jongeren naar vermogen mee laten doen, laten participeren. Normaliseren, ontzorgen en niet onnodig medicaliseren.
- › **Sneller jeugdhulp op maat, dicht bij huis, om het beroep op gespecialiseerde zorg te verminderen.**
- › **Betere samenwerking rond gezinnen: 1-gezin, 1-plan, 1-regisseur, o.a. door ontschotte budgetten.**
- › Meer ruimte voor professionals, door de regeldruk serieus terug te dringen.

Het nieuwe jeugdstelsel

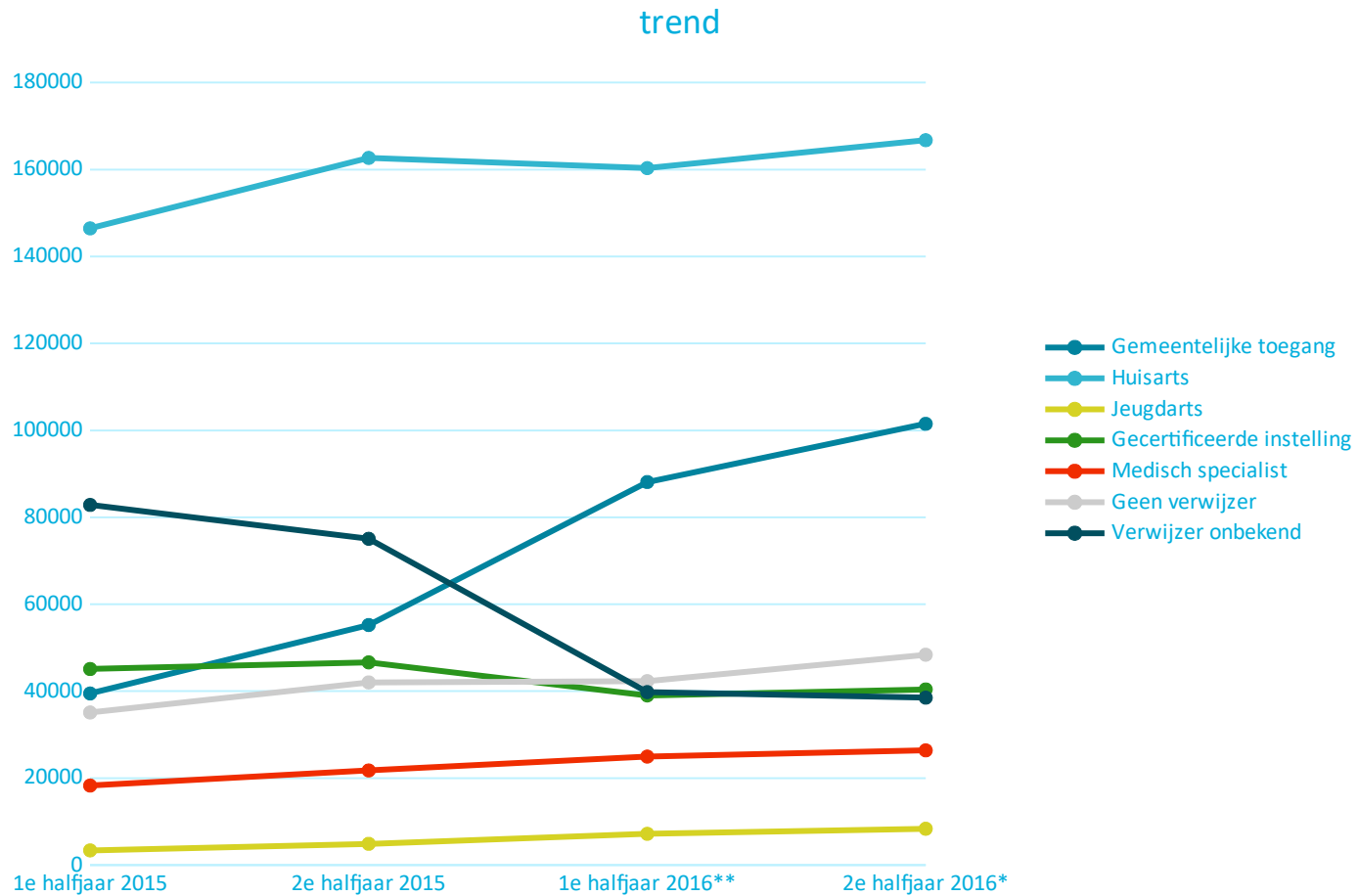

Schematische weergave 'jeugdhulplandschap'

BGZJ 2017

Verwijzingen naar de jeugdhulp

CBS, 2017

Integrale jeugdhulp in een animatie

Samenwerking voor jeugd in de eerste lijn

- › **Wijkteam jeugd / sociaal**
- › **Jeugdgezondheidszorg**
- › **Eerstelijnsgezondheidszorg**
- › Veilig Thuis
- › Gespecialiseerde jeugdhulp (inclusief JB/JR)
- › Kinderopvang en (Passend) Onderwijs
- › Politie/justitie
- › Passend Onderwijs
- ›

Gebiedsteams (jeugd)

- > 87% van de gemeenten heeft (sociale)(wijk) teams
- > 42% breed integraal (0-100), 35% apart jeugd
- > Personele bezetting en regievoering divers
- > JGZ nog vaak apart
- > Vrijwel overal korte lijnen tussen gemeente en wijkteam
- > T-shaped professional
- > 'i.o.'

Organisatie-
vormen en
positionering
van
(wijk)teams

Jeugdgezondheidszorg

- > Samenwerken met jeugdigen en ouders én met professionals; zeker bij multiproblematiek
- > Wat werkt?
 - Randvoorwaarden: tijd!
 - Gezamenlijk doel en visie
 - Vertrouwen en respect; van elkaar leren
 - Rollen en verantwoordelijkheden helder
 - Leiderschap
 - Effectieve communicatie
 - Betrokkenheid; vaardigheden en competenties
 - Zicht krijgen op het effect

Nieuwe bekostiging voor samenwerking in eerste lijn

4 mei 2017

Er komt per 2018 een nieuwe bekostiging om samenwerking in de eerstelijnszorg te stimuleren. Zorgverzekeraars, huisartsenorganisaties en het ministerie van VWS hebben daarover een akkoord bereikt. Vanaf 2018 komen er 4 betaaltitels voor praktijkmanagement, wijkmanagement, ondersteuning ketenzorg en regiomanagement. Ook kleine samenwerkingsverbanden van huisartsen komen nu in aanmerking voor ondersteuning.

In het onderhandelaarsakkoord eerste lijn 2014 – 2017 was afgesproken om de organisatiegraad in de eerste lijn te versterken, als noodzakelijke voorwaarde om de ambities uit het akkoord te kunnen realiseren en als alternatief voor de zogeheten GEZ-financiering. Nu er overeenstemming is over bekostiging hiervoor, gaat de NZa nieuwe betaaltitels maken voor de contracten vanaf 2018.

1G1P1R – onderzoek STJSD

- › Hooggekwalificeerde professionals, nog geen generalisten in wijkteams.
- › **Samenwerkingsafspraken nodig met partners binnen en buiten het wijkteam.**
- › Gezamenlijke reflectie op de effectiviteit van hulp.
- › Helder beleggen en professionaliseren van de regie.

Toezicht Sociaal Domein Samenwerkend Toezicht Jeugd

Het wijkteam en
kwetsbare gezinnen

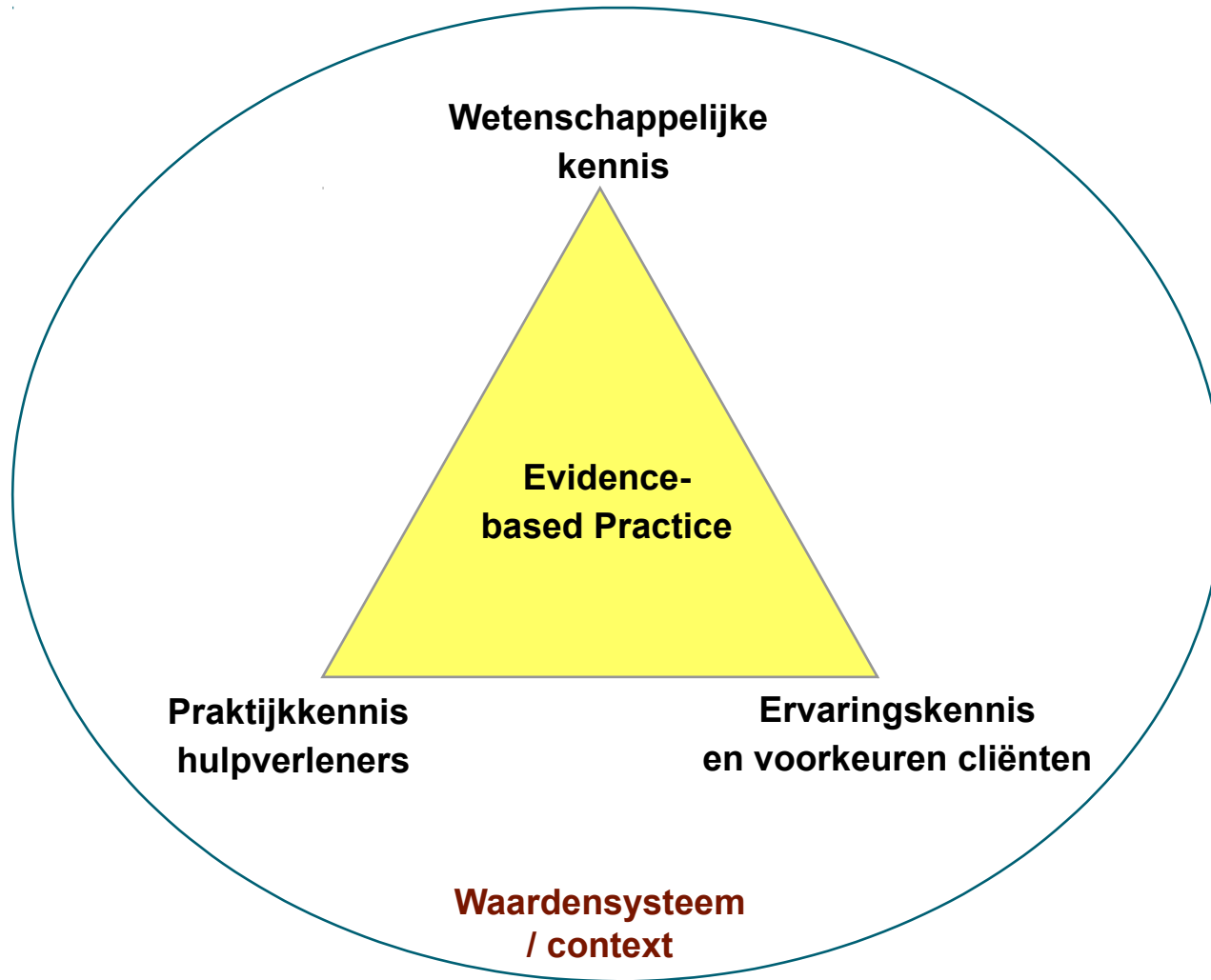
Utrecht, maart 2017

Wat willen we in het jeugdveld?

- › Dat professionals, instellingen en gemeenten **beter worden** in preventie en aanpak van b.v. kindermishandeling.
- › Dat ze daarbij **gebruik maken van kennis** die voorhanden is; en die kennis doorontwikkelen.
- › Dat cliënten, professionals, instellingen en gemeenten bij elkaar kijken hoe ze het doen en **samen** kijken hoe ze van elkaar kunnen **leren**.

Maar: kennis wordt in de praktijk te weinig gebruikt, te weinig uitgewisseld en te weinig doorontwikkeld.

Wat is evidence-based practice ook alweer?

Zonder context geen bewijs

Over de illusie van
evidence-based
practice in de zorg

Vragen op de hoge-grond

Moerassige vragen

Kern nieuwe visie: 'Samen lerend doen wat werkt'

Dubbele norm:

Samen leren en ontwikkelen: er is een doorgaande beweging nodig om problemen steeds beter te kunnen voorkómen en aanpakken

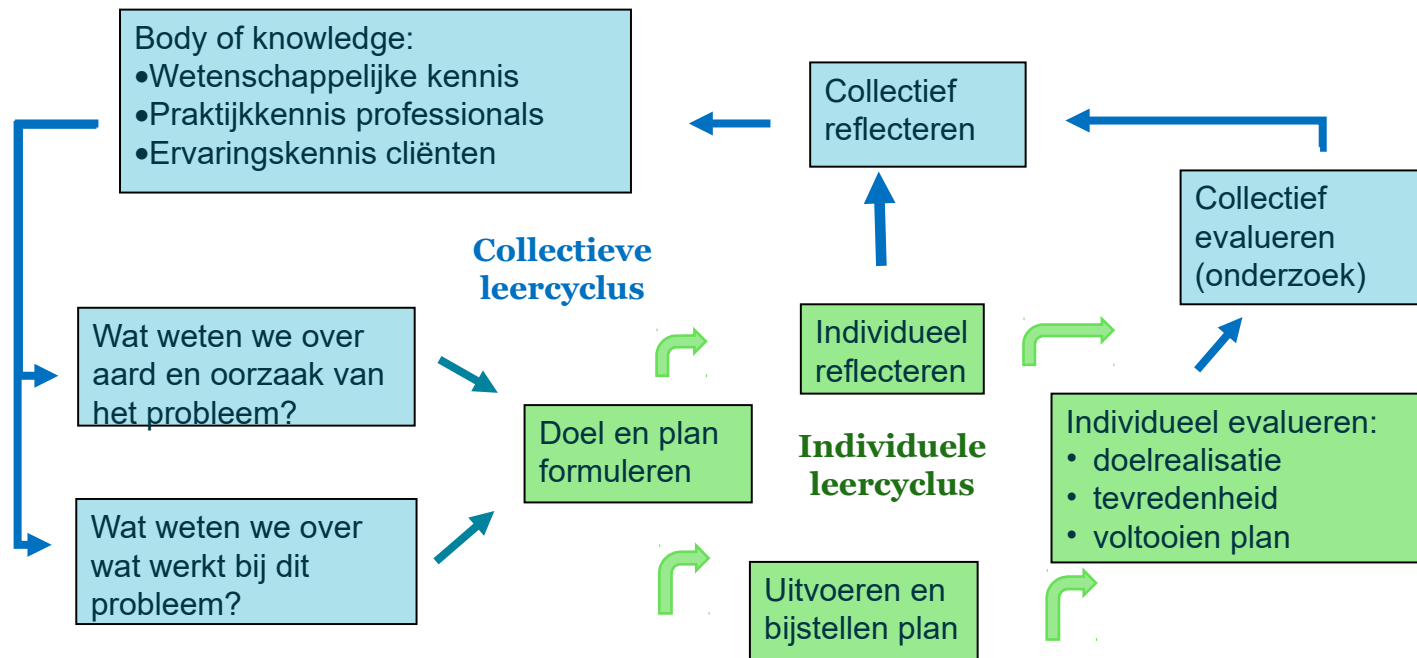
Doen wat werkt: de beschikbare kennis over wat werkt bij beleid, inkoop, preventie, begeleiding en behandeling moet gebruikt worden bij de aanpak

Vier kernvragen over samen lerend doen wat werkt

Die cliënten/burgers, professionals, instellingen en gemeenten zichzelf en aan elkaar zouden moeten stellen

- › **Wat weten we over het probleem en de doelstelling?**
Aard en oorzaak het probleem en doel van aanpak of interventie.
- › **Wat weten we over de effectiviteit van de aanpak?**
Effectiviteit van interventies, werkzame elementen, algemeen werkzame factoren, competenties van professionals.
- › **Doen we wat werkt?**
Gebruik van kennis over effectieve interventies, richtlijnen/standaarden, werkwijzen; en over effectief beleid en inkoop; aannemelijk maken dat nieuw ontwikkelde aanpak kan werken.
- › **Werken we lerend?**
Monitoren/meten van uitkomsten, reflecteren op uitkomsten, gebruik resultaten om het beleid/handelen bij te stellen, bijdragen aan de body of knowledge.

Samen lerend doen wat werkt

In te vullen voor: cliënten/burgers, professionals, instellingen, gemeenten

Zie: www.nji.nl/samen

Een praktijkvoorbeeld in de workshop

Workshop 5 (tweede workshopronde):

**Samenwerking tussen de huisartsen en wijk/gebiedteams:
Westfriese gemeenten doen het!**

Caroline Vink van het NJI samen met
Wil Molenaar van de Westfriese Huisartsenorganisatie en
Roos Bruin van de gemeente Hoorn

Take home messages

- › Jeugd is een complex veld met veel verbindingen met sociaal domein, onderwijs, justitie, gezondheidszorg....
- › Wijkteams jeugd, JGZ en huisartsen zijn voor elkaar onmisbare partners als het gaat om jeugd.
- › Ga uit van ‘samen lerend doen wat werkt’ en stel elkaar vragen over:
 - Wat weet je over aard en oorzaak van een probleem?
 - Wat weet je over wat werkt bij een probleem?
 - Doe je ook wat werkt?
 - Werk je lerend samen met anderen?

Stellingen

1. Elke huisartspraktijk zou een POH-jeugd moeten hebben.
2. Een huisarts zou pas na overleg met de POH-jeugd (c.q. wijkteam jeugd c.q. jeugdgezondheidszorg) naar jeugdhulp moeten verwijzen.
3. Jeugdgezondheidszorg en wijkteams jeugd zouden moeten integreren.

Vragen?

Dr. Wim Gorissen

w.gorissen@nji.nl

www.nji.nl

@GorissenWim

<https://www.linkedin.com/in/wimgorissen>